

stud a zejména zaplašuje obavy před následky předčasného tělesného obcování, neboť za hanbu pravidelně bývá považováno těhotenství jen v případech, kdy milostný poměr sňatkem nedochází svého zakončení. Tím stává se také bezpředmětným poukaz rozsudku odvolacího soudu, že zákon ke skutkové povaze Šu 506 tr. zák. výslovně vyhledává, by osoba byla svedena jedině pod slibem manželství.

Čís. 1369.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. a zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Obžalovaný nemůže si stěžovati do toho, že byly jeho trestné činy, spáchané před účinností lichevního zákona, podřaděny skutkovým podstatám lichevního zákona, ač spadaly pod stejné skutkové podstaty císařského nařízení, jen když byl trest vyměřen dle mírnějších sazeb císařského nařízení.

Z toho, že císařské nařízení bylo zrušeno lichevním zákonem, nelze dovozovati, že trestné činy proti onomu, o nichž nebylo dosud pravoplatně rozhodnuto, staly se beztrestnými.

Ideální souběh přestupku dle Šu 464 tr. zák. s přečinem pletich.

Uvedl-li okresní soud, rozhoduje o přestupku, v důvodech, že není splněna skutková podstata souběžného přečinu, nelze pro tento přečin po lhůtě Šu 363 čís. 4 tr. ř. zahájití trestní řízení nebo pokračovati v něm.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1923, Kr II 329/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení částečně zmateční stížnosti obžalovaného Antonína K-a do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Brně ze dne 31. ledna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. zák. a nař. a přestupkem podle Šu 7 (1) téhož zákona, zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině potud, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem řetězového obchodu a jiných pletich podle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., spáchaným ohledně 14 kg tabáku a sprostil dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaného z obžaloby, že v roce 1919 před 7. listopadem v Břeclavě provozoval řetězový obchod, pokud se týče i jiné pletichy se 14 kg tabáku jakožto s předmětem potřeby a že se tím dopustil přečinu podle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., jinak zmateční stížnost zavrhl.

D ů v o d y:

To, co stěžovatel uvádí s hlediska čís. 10 Šu 281 tr. ř., mohlo by přijít v úvahu jen jako uplatňování zmatku čís. 9 a), b) Šu 281 tr. ř., poněvadž stěžovatel nepřipouští, že jeho jednání jest tresným a že bylo

pouze podřaděno pod nesprávné ustanovení trestní, nýbrž, domáhaje se úplného sprostění, doličuje, že jeho jednání vůbec trestným není. Především vytýká stěžovatel s hlediska čís. 10 Šu 281 tr. ř., že byl uznán vinným přečinem řetězového obchodu a přestupkem předražování dle Šu 11 čís. 4 a Šu 7 (1) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., ač činy, pro které byl odsouzen, byly spáchány vesměs před 7. listopadem 1919, tedy přede dnem, kdy onen zákon nabyl účinnosti, a v době, kdy platilo ještě cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák. — a nebylo tu podmínek Šu 25 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., za kterých lze použití přísnějších ustanovení tohoto zákona též na činy, dříve spáchané, totiž dalšího páčání neb opakování činu od začátku působnosti onoho zákona. Poněvadž skutkové podstaty předražování (přemršťování cen) a řetězového obchodu byly z Šu 20 čís. 1 a 23 čís. 4 cís. nařízení ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák. nezměněně převzaty do Šu 7 (1) a Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., skutkové podstaty těchto trestných činů v cís. nař. a v pozdějším zákoně jsou tedy totožny a trest byl obžalovanému vyměřen dle mírnějšího ustanovení Šu 23 čís. 4 cís. nař., nemůže okolnost, že nalézací soud označil trestné činy, jimiž uznal obžalovaného vinným, dle pozdějšího zákona, nikoli dle cís. nař., obžalovanému zavdati důvodné příčiny ke stížnosti, ježto se mu nestala žádná křivda.

Dovoláváje se téhož důvodu zmatečnosti, v pravdě zmatku čís. 9 a), stěžovatel dále uplatňuje, že, poněvadž článkem I. zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. bylo cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák. zrušeno, nemůže nikdo, kdo se neproviní dle Šu 25 onoho zákona i po jeho působnosti, za činy trestné dle císařského nařízení a spáchané před 7. listopadem 1919 po tomto dni více býti stíhán, takže tyto staré činy, pokud tu není podmínek Šu 25 byly novým zákonem amnestovány, a že to platí o nákupu 14 kg tabáku a nákupu a prodeji 1.200 cigaret, kteréžto činy, jemu za vinu kladené, padaly by do doby před 7. listopadem 1919. Tento názor jest neudržitelným. Všeobecnou zásadou trestního práva, která došla výrazu též v čl. IX. vyhlášovacím patentu k trestnímu zákonu ze dne 27. května 1852 čís. 117 ř. zák., jest, že, vydán-li nový trestní zákon, lze ho sice užítí také na vyšetřování již započaté a na trestné činy, které před působností nového zákona byly spáchány, ale jen potud, pokud nový zákon neobsahuje předpisů přísnějších, než právo dosud platící. Z toho však zároveň plyne, že, obsahuje-li nový zákon přísnější ustanovení než zákon dřívější, platí pro trestné činy, spáchané před působností nového zákona předpisy zákona starého. Bylo-li tedy článkem I. zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. o trestání válečné lichvy vysloveno, že ustanovení cís. nařízení ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák., jakož i všechna jiná pravidla se zrušují, pokud odporují ustanovením tohoto zákona, a na jejich místo nastupují v platnost ustanovení, uvedená v §§ 1—26 zákona, nemá a nemůže to rozumně míti významu, že trestné činy, které byly spáchány za platnosti cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák., pro které však do dne 7. listopadu 1919, jakožto dne, kdy nový zákon nabyl působnosti, nenastalo právoplatné odsou-

zení, staly se beztrestnými, nýbrž znamená to jen tolik, že takové činy budou nyní souzeny dle nového zákona, pokud jeho ustanovení nejsou přísnější, jinak ale dle předpisů dosud platných. Z této zásady obsahuje pak § 25 nového zákona výjimku potud, že ustanovení tohoto zákona jest použiti též na činy dříve spáchané, i když právo jest přísnější, páchali se i na dále neb opakuje-li se po začátku působnosti tohoto zákona činnost nebo čin, jenž byl trestným podle ustanovení dříve platných. Není-li tu předpokladu §u 25, nemá to tedy, jak stěžovatel se domnívá, za důsledek, že činy, spáchané před působností nového zákona, na něž tento zákon stanoví přísnější trest, než císařské nařízení, stávají se beztrestnými, nýbrž má to pouze ten význam, že zůstává při pravidlu, že takové činy trestati jest ještě dle ustanovení — jinak zrušeného — císařského nařízení.

Zmateční stížnost má pravdu potud, že rozsudkem okresního soudu v Břeclavě ze dne 10. září 1919 byla vyčerpána obžaloba, pokud jde o 14 kg tabáku. Nelze ovšem přisvědčiti tvrzení zmateční stížnosti, že není možným odsouzení obžalovaného proto, poněvadž odsouzení pro přestupek podílnictví na krádeži podle §u 464 tr. zák. vylučuje další odsouzení podle zákona lichevního. Skutková podstata podílnictví na krádeži podle §§ 185 a 464 tr. zák. jest od přečinu pletich podle §u 11 čis. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čis. 568 sb. z. a n. rozdílnou, takže souběh trestných činů jest možným. Společným znakem skutkových podstat obou trestných činů jest jediné, že pachatel převádí na sebe předmět trestného činu. Ostatní znaky skutkové podstaty jsou různé. Při podílnictví na krádeži jde o věc, pocházející z krádeže nebo zpronevěry, která nemusí býti ani předmětem potřeby ve smyslu lichevního zákona, jak toho zase vyžaduje přečin §u 11 čis. 4 lichevního zákona. Při podílnictví na krádeži nezáleží na pohnutce činu, zvláště, zda pachatel zamýšlel docíliti prospěchu, při pletichách zase vyžaduje se, by čin pachatelův byl způsobným stupňovati cenu předmětu, takže, když stěžovatelovo jednání naplnilo obě skutkové podstaty jak podílnictví na krádeži, tak i přečinu pletich, není příčiny, proč by nemohl pachatel pro oba činy býti zodpověden a pro ně také odsouzen.

Jest však uvážiti, zda bylo rozsudkem okresního soudu v Břeclavě právo obžaloby vyčerpáno či nikoliv, a zda tedy jde o věc rozsouzenou, jež by vylučovala opětne zahájení trestního řízení proti obžalovanému podle zásady, že nikdo nesmí pro týž čin býti dvakráte trestně stíhán a souzen (ne bis in idem). Úvaha tato vyznívá ve prospěch stěžovatelův. Stěžovatel byl oznámen okresnímu soudu v Břeclavě dne 11. srpna 1919 a trestní oznámení bylo hned v nadpisu označeno slovy »K. Antonín a spol., lichva« a ke konci oznámení se praví, že K. se vymlouvá, že tabák nakoupil od neznámých mu osob, aby si jej příležitostně odprodal, a že není vyloučeno, že osoby, v trestním oznámení uvedené, zabývají se vesměs lichvou tabákem. Okresní soud v Břeclavě jednal o tomto trestním oznámení a rozhodl rozsudkem ze dne 10. září 1919, kterým uznal stěžovatele vinným přestupkem §u 464 tr. zák., uváděje v důvodech rozsudku, že trestním řízením nebylo zjištěno, že obviněný s tabákem obchodoval nebo podobně, a že proto se soud touto

možností ani nezabýval. Jest jisto, že tento postup okresního soudu v Břeclavě nehověl zákonu. Podle udání šlo o přečin lichvy a o přešupek podílnictví na krádeži, a pro oba tyto trestné činy byl příslušným zemský trestní soud v Brně, jsa podle §u 13 čís. 1 tr. ř. příslušným pro hlavní přelíčení o přečinu lichvy a podle §u 56 tr. ř. i pro přešupek podílnictví na krádeži. Jde o to, zda stěžovatel z tohoto nesprávného postupu okresního soudu v Břeclavě, jenž by byl správně měl zaříditi další jednání podle §u 450 tr. ř., nabyt nějakých práv. Úvaha, opřená o § 57 a 267 tr. ř. mluví pro obžalovaného. Jest zásadou trestního řízení, by veškeré trestné činy téhož obžalovaného byly vyřízeny jedním rozsudkem. V tomto případě se tak stalo rozsudkem okresního soudu v Břeclavě, který jednak výslovně rozhodl v rozsudkovém nálezu o přešupku podle §u 464 tr. zák. a v důvodech rozsudku, aniž by vyslovil něco v rozsudkovém nálezu, uvažoval o tom, zda jest odůvodněno podezření, že stěžovatel obchodoval tabákem, a dospěl k úsudku, že to průvodním řízením nebylo zjištěno. Rozhodoval tedy okresní soud i v této příčině o stěžovatelově vině a usoudil, že pro jeho vinu při obchodu tabákem není důkazu. I toto rozhodnutí nepřislušného soudu vyčerpávalo úplně obžalobu a mělo právní účinky ve prospěch obviněného, jak tomu nasvědčuje i ustanovení §u 363 čís. 4 tr. ř., které propůjčuje právní moc i rozsudkům okresního soudu, jimiž tento rozhodoval o zločinu, neučinil-li veřejný obžalobce ve lhůtě v tomto §u uvedené opatření, by takový rozsudek zbaven byl účinnosti. Nelze-li tedy napravit rozsudek okresního soudu, který rozhodoval o zločinu, po určité době, lze tak tím méně činiti, rozhodoval-li okresní soud o přečinu. Je-li tomu tak, nemohla býti znova podána obžaloba státního zastupitelství ze dne 17. ledna 1921, pokud se týká 14 kg tabáku bez porušení zásady již uvedené, a zmateční stížnost právem proto vytýká tento postup. Pokud tedy byl stěžovatel uznán vinným, že provozoval řetězový obchod, pokud se týče jiné pletichy i co do 14 kg tabáku, nastal u něho důvod, vylučující trestnost, rozsudek, k tomu nepřihlízející, jest zmatečným podle §u 281 čís. 9 b) tr. ř., i bylo proto zmateční stížnosti v tomto bodě vyhověti.

Čís. 1370.

Ideální souběh přečinu dle §u 279 tr. zák. s přešupkem dle §u 314 tr. zák. jest vyloučen.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1923, Kr II 510/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení částečně zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 24. května 1922, jímž stěžovatelé uznáni byli vinnými přečinem shluknutí dle §u 279 tr. zák. a přešupkem §u 314 tr. zák., zrušil napadený rozsudek pokud stěžovatelé jím uznáni byli vinnými i přešupkem §u 314 tr. zák. a uznal obžalované vinnými pouze přečinem shluknutí dle §u 279 tr. zák.